

ORGANO DE ASTURA ESPERANTO ASOCIO

CATEDRA DE EXTENSION
UNIVERSITARIA

MIA "INTERNA IDEO"

Precize antaŭ 30 jaroj, en la somero de la jaro 1.951-a, frato mia min varbis por Esperanto. Tuj post eklerno de la Internacia Lingvo, la viruso de la "Interna Ideo" infektis min. Tiam, eble pro la idealisma karaktero de la juneco, Esperanto por mi estis NUR la "Interna Ideo" kaj mi estis fiera, ĉar en la urbeto, kie mi loĝis, oni kromnomis min "apostolo de Esperanto". Disvastigo de Esperanto estis por mi kvazaŭ "dia misio".

Iom post iom kaj pro la natura maturiĝo, mi komencis iom pli racie apreci Nian Lingvon ĝis alveni je la konvinko, ke Esperanto ja nek estas la tutmonda panaceo per kies lernado oni sukcesos forigi ĉian malamon, nek "... dissaltos la obstinaj baroj per la sankta amo disbatitaj...", sed, ke Ĝi, tamen, estas kaj utila kaj necesa ilo por la Homaro, por rekta kaj senpera komunikado inter la diversaj popoloj de la Mondo, por diskonigado de la diversnaciajn kulturojn unu la aliajn, kio ja, nedubable, estas fonto de amikiĝo, ĉar amikiĝo naskiĝas el reciproka konatiĝo.

Do, por mi, tia "Interna Ideo" de la unuaj momentoj, de senbrida kaj iom fanatika entuziasmo, cedis lokon al pli racia sento pri la bezono de Esperanto por la Homaro (kio ja konsistigas la veran sencon de la "Interna Ideo").

ADONIS.

La lingvo kaj la laboristaro

Estas evidente, ke la lingvo ĝuas gravan rolon en la vivo de la homo. La laboristaro kiel ĉefa protagonisto de la ĉiutaga vivo ne povas resti for de ĉi tiu socia fenomeno, kiu estas la lingva rilatiĝo.

Sen timo al eraro oni povas diri, ke ĝis nun nia socio dividiĝis en du partoj, tiuj kiu laboris kaj tiuj, kiuj "ne laboris" eble ĉi tiuj du grupoj siavice - dividiĝos en aliaj subgrupoj, aŭ dirite alimaniere ili estis la regantoj kaj la regatoj. La regantoj estis, kiujn ĉion posedis, kompreneble ĉi tiu socia stadio ankoraŭ nun estas valida por nia lando kaj por multaj aliaj landoj en la mondo. La regantoj, kiel posedantoj de ĉio, ankaŭ alpropigis al si la lingvon, ĝian ĝustan uzadon, ĝian lernadon. La regatoj, la laboristaro aŭ la popolo akiris la lingvon laŭ mezuroj establita de la regantaj klasoj.

Kun la instruado de la lingvo la laboristaro ricevis gravajn etikajn lecionojn pri patriotismo, nacieco kaj defendo de la lingvo. Ĉi tiuj vidpunktoj estis kaj estas profitataj de la kapitalisma socio por siaj, bone organizitaj negocoj. La lingvo ankaŭ havis gravan signifon en la sociaj kaj laboraj konfliktoj. Nome de la nacia identeco, kies unu el la ĉefaj valoroj estas la lingvo, oni eksplo digis multajn militojn. Oni bataligis la popolojn fanatigitaj de la regantoj, de la ĉiopovaj sinjoroj.

La lingvo estas instrumento - por komunikado, sed ankaŭ por izoligo. La kulturo ne progresis nek

progresos pli rapide pro la lingva diverseco. Ĉi tiu lingva diverseco ankaŭ ne favoras la tutmondan laboristan unuiĝon, kaj tiusence la kapitalisma socio bone ĝin utiligas sia favore. Ofte, jen ni laboristoj diskutantaj pri tiu aŭ alia lingva problemo. Ni dediĉas multajn el niaj fortoj pri la lingva afero, kiam nia vera tasko estas la unuiĝo de ĉiuj agoj cele al konstruo de pli justa sociordo.

La diskriminacio lingva rilate al la laboristaro estas multa kaj diversa.

La filoj de la laboristoj, almenaŭ en nia lando, devas kontentiĝi kun la bazaj studoj kaj ne ĉiuj povas atingi tiujn elementajn sci-ojn, ĉar iuj eĉ restas analfabetoj por ĉiam. Al ĉi tiuj homoj la neposede de la lingvo baras, kiu ajn vojon al superaj kaj respondecaj postenoj en la regado de la lando.

En la moderna epoko kaj pro la disvolviĝo de la internaciaj komercaj rilatoj, la lingva problemo ankoraŭ komplikiĝas multe pli. Estas necese koni plurajn lingvojn - por ricevi gravan postenon. Ni ĉiuj scias, ke por koni aŭ posedi kiun ajn lingvon estas nepre necese translokiĝi al lando en kiu, estas parolata la lernata lingvo. Por la laboristo tio ja estas lukso, neniel atingebla.

Proprasperte mi scias, ke la homo grupiĝas ĉirkaŭ gepatra lingvo, en kies aspekto la lingvo havas unuigan forton. Sed ĝuste tiu unueco estas kiu apartigas, kiu izoligas la homojn, laŭ ilia devena lingvoesprimo. Mi persone vidis konfliktoj pro la nura kaŭzo, ke iuj

parolis hispane kaj aliaj portugale en Francujo. Jen, ke - pro tiu lingva diverseco kaj la fanatikeco, la laborista unuiĝo, la interkompreno kaj la solidara laborista internacieco ne povas realiĝi. Vi jam scias, kio okazas kiam la laboristoj ne interkompreniĝas : la ekspluatanta klaso estas kiu eltiras la plej grandajn avantaĝojn kaj profitojn. La laborista lukto devas troviĝi super - kiu ajn koncepto prezentata aŭ regata de la kapitalismaj fortoj . De nia lukto, de nia interkompreniĝo de internacia solidareco naskiĝos sociordo en kiu ni povos - prezenti ĉiujn vivokonceptojn, ĉu lingvan aŭ kiu ajn, en justa, racia, homa kaj sendiskriminacia - formo. Jen nia devo, nia tasko.

La fanatikeco lingva, estas unu el la plej gravaj danĝeroj - por la laborista lukto. Kiam apenas laboraj konfliktoj, la regantoj ne hezitas aktualigi la lingvan problemon. Ili scias, tiel - bone manipuli la situacion, ke - anstataŭ unuiĝo inter la laboristoj ili provokas la malon, kio - evidente favoras siajn proprajn celojn. Ni, laboristoj, ne povas naive akcepti tiujn opiniojn kaj ni devas meti nin super tiuj konfliktoj lingvaj. Kiel en aliaj facetoj de la vivo la konscianta - laboristaro bone scios solvi, trovi la rimedon al tiu lingva diverseco, kiu tiom multe malfavoras nin.

Ĉi tiu izoliĝo pri la lingva baro akriĝas en rondoj kies lingvo estas malmulte parolata. Tiom fermiĝas ĉi tiuj rondoj, ke ili akceptas nenian dialogon kun parolantoj de lingvoj pli disvastigataj. Ofte eĉ ĉi tiuj grupoj minoritataj estas utiligataj por disigo de la laboristaj fortoj. Estas evidente, ke ankaŭ en la ĉiupovantaj lingvoj ekzistas fanatikuloj

kies celo estas nuligi, malaperigi tiujn etniajn lingvojn. Neniu rajtas altrudi sian lingvon, eĉ se pro politikaj aŭ ekonomiaj kaŭzoj nur unu lingvo estas la oficiala.

Super ĉi tiu lingva problemo, la laboristaro devas konscii, ke - la lingva diverseco ne povas nin disigi en nia lukto. La plej valora forto nia, estas la unueco, ni devas atente ĝin gardi, konservi, - kontraŭ la reakciaj fortoj, kies - intenco estas utiligi nin kiel simplaj marionetoj, favore al siaj celoj kaj kapricoj.

Mi opinias ne necese eksponi la rolon de Esperanto en ĉi tiu vivofaceto, ĉar ni esperantistoj bone konscias pri ĝi.

LUIS SERRANO PEREZ

SABADELL

=====

PRI LA ESTRO

- 1^a artikolo: La estro pravas.
- 2^a artikolo: La estro ĉiam pravas.
- 3^a artikolo: Kvankam en neebla okazo iu subulo pravus, uzu nepre la unuan aŭ duan artikolojn.
- 4^a artikolo: La estro ne dormas, li ripozas.
- 5^a artikolo: La estro ne manĝas, li sin nutras.
- 6^a artikolo: La estro ne trinkas, li gustumas.
- 7^a artikolo: La estro neniam malfruas, sed al li retenas.
- 8^a artikolo: La estro neniam forlasas sian laboron, sed oni bezonis lin en alia loko.
- 9^a artikolo: La estro ne legas ĵurnalon, sed li sin informas.
- 10^a artikolo: Ĉiuj, kiuj eniru en oficejo de l'estro kun propraj ideoj, devas eliri kun tiuj liaj.
- 11^a artikolo: La estro pensas nome de ĉiuj.
- 12^a artikolo: Ju pli oni pensu kiel - l'estro, des pli baldaŭ oni atingos pli altan ŝtupon en sia profesio.

Joannes Paulus PP. II

Kiam la 13-an de Majo 1.981^a, je la - 17^a horo kaj duono, la radiostacioj de la tuta mondo dissendis sciigon pri tio ke la Sankta Patro, Nia Papo Johano Paŭlo II^a es tis grave vundita per pafado de iu frenezu lo, ĝis punkto ke oni timis pri lia vivo , mi hontis esti homa estaĵo. Jes, ĉar mi ti - am ne nur pensis pri tio, kion li signifas por la onidire 750.000.000 katolikoj en la tuta mondo (ni ne forgesu li estas la plej elstara spirita gvidanto de la homaro kaj eble la plej populara el la historio de la Eklezio). Ankaŭ mi pensis pri li kiel paca simbolo, ĉar ekde ĉiam, eĉ antaŭ ol esti e lektita Papo, post neatendita morto de sia antaŭulo, li senĉese batalis tiucelen. Ŝaj - nas ke PACO neniam estos atingebla, ĉar - kvankam tagon post tago ĉiuj ni pli kaj - pli parolas pri tiu tiel bela kiel ĥimera vorto, ankaŭ pli kaj pli ni malproksimiĝas el ĝi per niaj agoj kun la aliuloj.

La 13^a tago de Majo, oni atencis ne - kontraŭ iu persono, sed kontraŭ la PACO - mem laŭ persona formo, same kiel antaŭ 13 jaroj, en usona urbo Memphis, oni murdis alian spiritan gvidanton porpaca nobelpre mion, Martin Luther King. Tamen antaŭ ol o - kazi ĉi tiu lasta atenco, jam oni timis ĝin pro la senlaca rasa lukto, kiu jam delonge subtenis en tiu lando du grandaj etniaj - grupoj (blanka kaj nigra raso).

Kien iras la m^{ond} ?

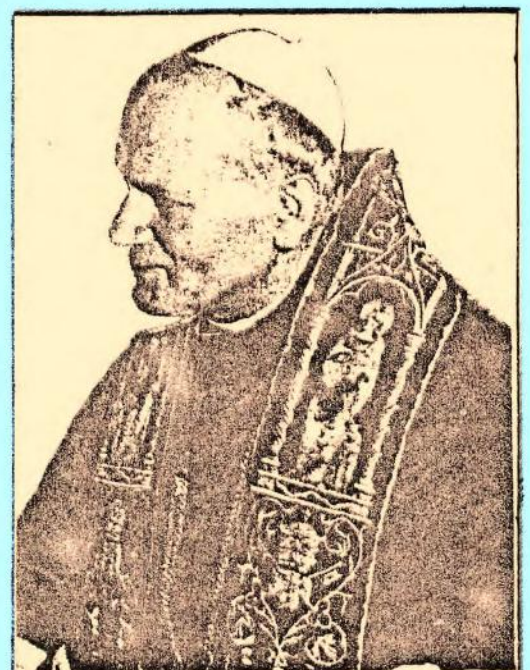
ne volas, ĉar alimaniere, kion fari kun - tion da armiloj, kiujn oni fabrikas? Oni devas inventi, de tempo al tempo, iun mi liton por vendi ilin. Sed, kompreneble , tiaj militoj devas esti zorgeme elekti - taj en malproksimaj landoj, por ne ris - ki la propran sekurecon de la inventisto. Kiu estu la gajnonto el tiaj militon, ne gravas, nur tio ke la organizanto daŭru havante bonan vivnivelon. Se iu malhelpas lin, tiu baldaŭ estos de li ekzekutita. Ĉu oni ne faras same kun la hejmaj insek toj aŭ kamparaj plagoj ?

Bedaŭrinde !

Kiuj elni ankoraŭ scias preĝi, tiuj preĝu, por la baldaŭa resaniĝo de nia San kta Patro, kaj ankaŭ por ke en iu ne tro malproksima tago ni sukcesu forpeli niajn nunajn ambiciojn, egoismojn, enviojn, kaj ekzistu vera PACO en la tuta mondo kaj en niaj propraj koroj.

Tiel estu !

IDOLO

Papa Giovanni Paolo II

KISPANAJ KASTELOJ

KASTELO DE Coca

(daŭrigo)

Ĉe tiu aliro, troviĝas mekanismo por funkciigi la eniran barokradon.

Sur unu el la muroj de ĉi tiu turo, interne, ankoraŭ eblas legi kelkajn vortojn kaj ekstere, romaj ciferoj montras la eblan daton el finkonstruado de la kastelo.

Tiaj ciferoj, estas:
MCCCC CIII.

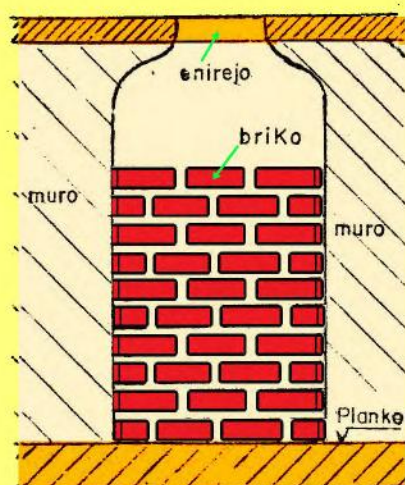
Mankas unu literon inter la du lastaj C, kiu nur povas esti X aŭ V. Se la mankanta litero estus X, oni ĝin finkonstruis dum la 1.493^a jaro, sed se tiu litero estus V, tiam la kastelo oni finkonstruis dum la 1.498^a jaro.

Ekde tia enviinda teraso, de taleme oni povas rigardi la precipajn monumentojn de Coca: restaĵoj el roma murego, kun keltibera bazo; paroŝa preĝejo, de gotika ŝanĝostilo konstruita en la 1.505^a jaro (laŭ iniciato de D. Antonio de Fonseca, nevo de la fondisto de la kastelo), kaj turo de Sankta Nikolao, de romanika stilo, konstruita en la XIII^a jarcento, kaj ankaŭ konstati ke ĉiuj la kre-

neloj de la kastelo estas malsamaj inter ili.

Kiam oni komencis laborojn por restaŭri la kastelon, oni malkovris 5 metrojn altan rondan subterkarceron, kun sola truo en la supra parto, kapabla por ebligi la homan eniron, sed kovrita per krado, por malebligi fuĝon el tiu loko. Tra tiu truo nur estus permebla al la malliberuloj ricevi manĝaĵojn, same kiel malabundan lumon. Kiam oni malkovris ĝin, la planko estis el tero kaj fojno, kaj sur ĝi kuŝis la skeletoj de du personoj, kiuj per restaĵoj el siaj vestaĵoj, kaj oraj butonoj oni su-

pozis apartenis al du soldatoj de la franca armeo. Nun havas pordon por faciligi e-

Detalo de la subterkarceron
niron al la vizitantoj.

ADMIRANTOJ DE LA KAMPARA VIVO

Matena ĉielo de maja bela vetero
sereniĝas klare, agrable.

La hordeoj de la altebenaĵo etendiĝantaj
ĝis la lasta horizonto
tute egale spikiĝis.

En la matena suno brilanta
plennalseke je multego da roso,
la ondoj senlimaj faras freŝa la marsupraĵon
kun trembrilo.

Mi sola venis plugi la kampon.
Vidante tian pejzaĝon mirindan,
mi sentas min kiel feliĉa dio.
Sed, subite!
Ekpikas al mi la malplena stomako
per kudrilo de mia apetito.
Kiom ajn multe mi laboras kaj laboras,
mi ne povas stabiligi mian vivon, eĉ manĝadon.
Kiam mi konscias ĉi tion,
mi ne povas ne tuĵ
ekkuraĝiĝi kiel demono!

Admirantoj de la kampara vivo,
admirantoj de la natura belo,
kiel estas la kampara vivo, aŭ la natura belo?
Ĉu vi scias, kiel mizera estas la vivo de ni farmistoj?
Kvankam de nokto ĝis nokto labori ni daŭrigas,
sed pri nian manĝadon ni maltrankviliĝas.
Neniam rilaton ni havas al la kampara belo
nek la natura belo.

Admirantoj de la kampara vivo kun blankaj manoj,
kiuj sidiĝas ĉe la fenestro
de la trajno iranta malproksime,
karan cigaredon fumante,
kun bela kromedzino parolante:

- Tio ĉi estas la natura belo, mia kara.
Ĝi estas ĝuste kvazaŭ vivanta oleopentraĵo.
- Vere ĉi tie mi ja povas mediti kaj vivi vere poezie.

Kiel pli proksime al naturo vi estas!
Kiel pli multe naturo vin favoras:
(Nin, kiu daŭrigas labori de nokto ĝis nokto, naturo forlasas, ne favoras.)
Oho!

Admirantoj de la kampara vivo,
ĉu vi certe ne pensas, ke homan stomakon
plenigas bildoj de naturo?
Aŭ ĉu vi estas niaj ekspluatantoj,
kiuj pri la manĝado de maltrankviliĝante
faras turismon aŭ promenon sur la kamparo?

Aŭ ĉu vi estas urbanoj
eltendiĝantaj je la favoroj
de la materia civilizado,
de la kapitalisma civilizado,
de la urbana civilizado?

Al ni malsataj plugistoj,
la belo de la naturo estas ne inda je
eĉ unu bovleto da rizaĵo.
Niajn stomakojn ĝi ne plenigas.
Ĉu vi certe ne admiras
nian staton mizeran?
Admirantoj de la kampara vivo, vi por ĉiam
admiru la kamparan vivon kun blankaj manoj,
farante turismon aŭ promenante sur la kampo.
Sed neniam vi forgesu la forton
de la ter-filoj dispremitaj,
kiuj malantaŭ vi
kreskas kun silenta konsento,
kredante nunan tagon venontan
per la okuloj flamantaj.

DISTROJ

S	O	N	O	I	M	A	K
O	U	S	B	T	I	O	A
S	T	R	I	B	L	I	S
E	L	I	H	K	O	E	L
L	U	C	I	F	I	S	E
A	S	C	E	N	O	R	D
K	I	U	T	R	A	M	O
B	A	L	K	O	N	O	N

Supo de literoj.

Tiu ĉi kvadrato plena da literoj enhavas ses nomojn de veturiloj.

Serĉu ilin!

Pre tie vi povas legi horizontale, vertikale kaj eĉ diagonale - en ambaŭ direktoj sed ne transsaltu literojn.

SOLVOJ AL LA ANTAŬAJ ENIGMOJ

MOVJO DE KAVALIRO:

Vorto dirita, al la mondo apartenas kaj neniam revenas.

STELENIGMO

A-8) Faksimilo B-C) Kupo
C-Ĉ) Proporcio A-Ĉ) Aŭtokrato

Horizontale

1) Bo 2) Al 3) Gi 4) Atavismo 5) Mureto. Eik 6) Are. Ek
7) Nulo. A 8) Ero. Il 9) Oo. No.

Vertikale

1) En 2) U 3) Araneo 4) Teruro 5) Bagatelo 6) Olivo. O
7) I. E. In 8) Sekalo 9) Mi 10) Ok.

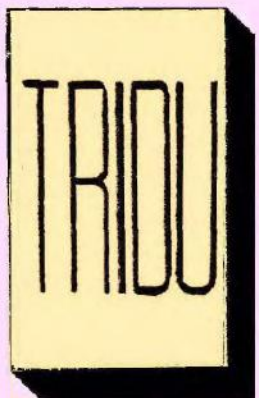
Nombro senfata : 124.842

HIEROGLIFOJ

Ĉi tiu, kiun vi provas solvi.

Kiom da ovoĵ enhavas la korbo?

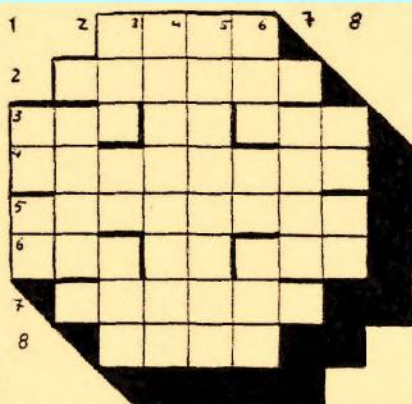
Movoj de kavaliro

★	LAS,	NI	NE
O,	PI	LAS	SO
SED	KON	VO	KON
LAS	SI	HEL	KAJ

Komenco -
per la silabo O (nigre-
ta), kaj laŭ
la kavalira
movo en la

ŝakludo, trovi konatan proverbon.

KRUCVORTENIGMO

HORIZONTALE:

- 1) Teniĝo kaj mieno de iu por esti desegnata, pentrita, fotografata.
- 2) Adverbo signifanta "en nenia maniero".
- 3) Prepozicio esprimanta ĝenerale la celon aŭ pli precize montranta tion, kio efektiviĝo aŭ akiro estas celata. Sufikso uzata por derivi numeralojn indikantajn unu el la du, tri, kvar, ktp egalaj partoj de tuta. Adverbo signifanta en tiu loko.

- 4) Elemento, senkolora, senodora. gaso, atomnumero 8, atomepo 16.
- 5) Vira voĉo inter baso kaj tenoro (inverse).
- 6) Demanda neŭtra pronomo por demandi pri afero aŭ besto. Simbolo de antimono. Roma monero el bronzo.
- 7) Provizora konstruo, plejofte el ligno, por loĝigi soldatojn, laboristojn, malsanulojn, rifuĝintojn, militkaptitojn, ks (inverse).
- 8) Longa ampleksa malstrikta vesto sen manikoj, kovranta la korpon de la kolo ĝis la piedoj, kiun portis la viroj en antikvaj kaj mezepokaj tempoj, kaj kiu estas ankoraŭ nun uzata de orientaj viroj kaj de religiuloj (inverse).

VERTIKALE:

- 1) Prepozicio. Numeralo.
- 2) La dekoka litero de la E^a alfabeto. Kolora likvaĵo por skribi, pri si aŭ desegni (inverse). Vokalo.
- 3) Prepozicio. Nomo de litero.
- 4) Elstara parto de fortikaĵo, en formo de neregula pentagono, aranĝita por ebligi la flankpafojn (inverse).
- 5) Kreskaĵo kies frukto estas uzata plejofte kiel kuracilo aŭ spico.
- 6) Tre bongusta infuzaĵo. Sufikso signifanta unu el la konsistigaj elementoj de tutaĵo. Rivero en Svisio.
- 7) Romana cifero. Bone farti. La dua litero de la E^a alfabeto.
- 8) Rivero en Hispanio. Nomo de litero.